

Fokus på byarna - projektbeskrivning

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2011-08-18 § 101 att bifalla en motion (från socialdemokraterna) att påbörja ett arbete med att ta fram byaprogram.

Innan ärendet togs upp för beslut remitterades motionen till Samhällsbyggnadsnämnden som menade att arbetet med byaprogram skulle kunna vara en bra inledning för en översiktsplane-process. Nämnden framhöll också att arbetet måste vara långsiktigt och pågå kontinuerligt. Vidare menade nämnden för att arbetet ska vara trovärdigt är det också viktigt att tillföra resurser, både för att genomföra själva byaprogrammen men även för att kunna genomföra vissa av de förslag som kommer att komma fram från byarna. Några särskilda resurser tillfördes inte när motionen bifölls.

Ansvaret att genomföra arbetet med byaprogrammen ligger på Plan o Bygg, Samhällsbyggnadsförvaltningen.

I motionen angavs att byaprogram var ett arbetsnamn. Plan o Bygg presenterar i och med denna projektbeskrivning ett nytt förslag på namn för projektet. Det samlade namnet föreslås vara Fokus på byarna, för respektive by blir namnet då till exempel Fokus Löderup, Fokus Kåseberga, Fokus St Herrestad och så vidare. Namnet signalerar tydligt ”att nu lägger vi tillfälligt fokus på den och den byn”.

Syfte

Syftet med fokus på byarna är att för en by i taget belysa vad som är bra, vad som är mindre bra och vad som kan utvecklas framförallt i den fysiska miljön. Utgångspunkten är att genom dialog med de som bor i byarna identifiera vad som är viktigt i bymiljön. Vidare är syftet att ta fram ett fokusprogram för varje by utifrån de förbättringar som föreslagits. Om det finns möjlighet att genomföra vissa mindre åtgärder direkt vore det positivt, men några speciella medel finns inte för detta.

Vad går fokus på byarna ut på?

Fokus på byarna går ut på att göra ett kort nedslag i varje by som väljs ut, för att identifiera vad för fysiska åtgärder som kan göras i byn för att öka attraktiviteten, trivselen, tillgängligheten med mera. Arbetet går ut på att byalaget och andra byinvånare med kommunens stöd identifierar vad som är viktigt i byn.

Konceptet och huvudupplägget är i stort detsamma för varje by (men kan variera utifrån respektive bys förutsättningar). Varje byfokus ska resultera i ett fokusprogram. Fokusprogrammet ska kort redogöra för de aktiviteter som genomförts samt en redovisning av om det är möjligt att genomföra föreslagna förändringar, vad de kostar, vem som har ansvar för dem och när i tiden de kan genomföras. Det behöver inte enbart handla om åtgärder som kommu-

nen ska genomföra utan även sådant som byalagen kan genomföra själva, eventuellt med stöd från kommunen.

Dialogen och fokusprogrammet är det som är centralt i fokus på byarna.

Hur kan fokusprogrammet användas?

- Fokusprogrammen kan användas som ett gemensamt underlag för byarna och för kommunen, för att arbeta i den riktning som formulerats i programmen.
- Fokusprogrammen kan användas av byinvånarna som underlag i olika sammanhang.
- Resultatet kan användas som underlag i arbetet med nästa kommuntäckande översiktsplan.
- Fokusprogrammen kan användas som ett underlag för kommunens budgetarbete.
- Fokusprogrammen kan användas som ett underlag för de byavandringar som ordnas i kommunen, samt övrig dialog mellan byalagen och kommunen.
- Som underlag för genomförande av åtgärder.

Hur går arbetet med fokus på byarna till?

Byträff ett och två sker med cirka två veckors mellanrum. Mellan byträff två och tre blir det cirka tre-fyra veckor. Nedan beskrivs hur fokus på byarna går till.

Inbjudan

Kommunen kommer tillsammans med byalaget överens om vilka som ska bjudas in till byträffarna. Antal deltagare begränsas till 20-25 personer, samma personer deltar vid samtliga träffar. Från kommunens sida deltar ett antal representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Byträff 1

Varje byfokus inleds med en första träff. Syftet med träffen är att komma igång i tankeprocessen, att gemensamt titta på hur byn ser ut och identifiera vad som är bra, vad som är mindre bra och vad det finns för utvecklingspotential i byn, framförallt i den fysiska miljön. Mycket av arbetet sker i mindre grupper, till stöd används kartor, post-it, pennor m.m. Byträff 1 handlar om att titta på nuläget.

Byträff 2

Syftet med andra träffen är att reflektera och diskutera kring det som framkom under första träffen. Att sätta fingret på vad som är bra i byn och vad som krävs för att bibehålla det som är bra, men framförallt att diskutera vad som kan förändras och utvecklas. Samt göra en första avstämning kring prioritering av åtgärder. Mycket av arbetet sker i mindre grupper, kartor, papper, pennor och sammanställning av vad som kom fram under byträff 1 m.m används.

Byträff 3

Syftet med den tredje och sista träffen är att diskutera ett utkast till fokusprogram som tagits fram. Samt diskutera de åtgärder som förslagits och försöka enas kring prioritering av åtgärder.

Efter byträff 3

Ett fokusprogram tas fram. I fokusprogrammet presenteras en kort sammanfattning av dialogen och vad som framkommit i den samt en ”åtgärdslista”. I listan redovisas till varje förslag kostnad, tidplan och vem som är ansvarig. Fokusprogrammet ska vara lätt att förstå och lätt att använda.

Fokusprogrammet tas upp till kommunfullmäktige för kännedom/godkännande.

Barn/ungdomar

I varje byfokus planeras också en särskild träff med barn/ungdomar som bor i byn in. Innehållet i byträff 1 och byträff 2 bakas ihop och övningarna anpassas för barn/ungdomar.

Om det finns en skola i byn kan med fördel kontakt tas med skolan som sedan väljer ut en klass eller ett antal elever som kan genomföra en övning på skoltid. Om det inte finns en skola i byn får möjligheten att samla ihop några barn/ungdomar lösas från fall till fall. Kanske finns det t.ex. någon förening som man kan gå genom eller kan ungdomsfullmäktige engageras.

Uppföljning

Plan o Bygg avser inte att revidera fokusprogrammet årligen. Vi ser dock framför oss en återkoppling och diskussion med byalaget kring åtgärdslistan och prioriteringar i programmet varje år.

Tidplan och val av byar

Målsättningen är att genomföra två byfokus per år. Arbetet med ett byfokusprojekt pågår i ca 3-4 månader. Arbetet med Fokus på byarna kommer alltså att pågå under några år. På det viset ersätter Fokus på byarna inte den återkommande kontakt mellan kommunen och byalagen som byavandringarna idag utgör. Val av byar för att genomföra fokus på byarna i görs efterhand. Det är inte givet att fokus på byarna genomförs i alla byar i kommunen.

Plan o Bygg
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Hanna Tell
Planarkitekt

Anna Möller
Planchef